

Metodika klasifikácie okresov pre všeobecnú ambulantnú starostlivosť na rok 2023

(odbor tvorby strategických zámerov MZ SR)

Bratislava

2023

Obsah

ZÁKLADNÉ POJMY	2
PARAMETRE KLASIFIKÁCIE OKRESOV	3
Miestna dostupnosť (GEO).....	3
Demografická štruktúra všeobecných lekárov (DEMO)	3
Miera naplnenie potrebnej kapacity (KPC)	4
KLASIFIKÁCIA OKRESOV.....	4
Bodové ohodnotenie parametrov klasifikácie	4
Výsledky klasifikácie okresov.....	5
PRÍLOHY	6
Príloha 1. Bodové hodnoty pre GEO.....	6
Príloha 2. Bodové hodnoty pre DEMO	6
Príloha 3. Bodové hodnoty pre KPC	7
Príloha 4. Klasifikácia okresov	10

ZÁKLADNÉ POJMY

Všeobecná ambulantná starostlivosť (VAS) - spoločný názov pre zdravotnú starostlivosť poskytovanú vo forme všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre dospelých a všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre deti a dorast.

Verejná sieť poskytovateľov VAS (VS) - počet lekárskejších miest vo verejne dostupných všeobecných ambulanciách na území príslušného okresu v sledovanom období.

Verejná minimálna sieť poskytovateľov VAS (VMS) - usporiadanie najmenšieho možného počtu lekárskejších miest (ďalej iba „LM“) a sesterejších miest u poskytovateľov VAS na území príslušného okresu v takom počte a zložení, aby sa zabezpečila efektívne dostupná, plynulá, sústavná a odborná zdravotná starostlivosť, miestna dostupnosť poskytovateľov VAS (ďalej iba „miestna dostupnosť“) a potrebná kapacita poskytovateľov VAS (ďalej iba „potrebná kapacita“).

Poskytovateľ VAS - fyzická osoba - podnikateľ alebo právnická osoba s jedinečným identifikačným číslom organizácie (ďalej iba „IČO“), ktorá prevádzkuje aspoň jednu verejne dostupnú všeobecnú ambulanciu s min. jedným kapitovaným poistencom.

Všeobecný lekár (LEK_{VAS}) - lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo (kód 020) alebo pediatria (kódy 007, 008 a 022), ktorý poskytuje VAS vo všeobecnej ambulancii, na ktorej má aktívny (platný) úväzok.

Lekárske miesto (LM) - časový rozsah poskytovania ZS vo výške plného úväzku lekára (1,00 LM), v rozsahu 40 hodín pracovného času týždenne a 35 ordinačných hodín týždenne, počas ktorých lekár poskytuje zdravotnú starostlivosť.

ÚVOD

Klasifikácia okresov predstavuje nástroj, ktorý poskytuje komplexný pohľad na zabezpečenie poskytovania VAS v jednotlivých okresoch Slovenskej republiky (ďalej iba „SR“), čím pomáha identifikovať okresy so zhoršenou dostupnosťou VAS a prioritizovať ich. Je predpokladom definovania ohrozených oblastí a nadväzujúcich motivačných nástrojov.

V zmysle § 5d písm. b) a c) zákona č. 578/2004 Z. z. poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba „zákon“) Ministerstvo zdravotníctva SR každoročne najneskôr do **31. júla príslušného kalendárneho roka** zverejňuje bodové ohodnotenie výsledkov parametrov klasifikácie okresov a metodiku pridelovania bodov a jednotlivé okresy na základe tejto metodiky klasifikuje. Klasifikácia okresov sa vydáva osobitne pre VAS pre dospelých a osobitne pre VAS pre deti a dorast.

PARAMETRE KLASIFIKÁCIE OKRESOV

Parametrami klasifikácie okresov, považované za rozhodujúce pri zabezpečení VAS v okrese, sú:

- miestna dostupnosť,
- demografická štruktúra LEK_{VAS},
- miera naplnenie potrebnej kapacity.

Miestna dostupnosť (GEO)

- podiel poistencov (ďalej iba „POI“) v okrese, ktorí majú k najbližšiemu miestu prevádzkovania všeobecnej ambulancie čas dojazdu osobným motorovým vozidlom viac ako 25 minút,
- určuje sa pomocou matice cestovných časov, pričom sa najkratší čas dojazdu zaokrúhli na celé minúty,
- skupinu POI na výpočet miestnej dostupnosti minimálnej siete VAS
 - a) pre dospelých tvorí ½ POI vo veku 20 až 24 rokov s trvalým pobytom v okrese spolu so všetkými POI vo veku 25 a viac rokov s trvalým pobytom v okrese,
 - b) pre deti a dorast tvoria všetci POI do 19 rokov s trvalým pobytom v okrese spolu s ½ POI vo veku 20 až 24 rokov s trvalým pobytom v okrese
- vzorec:
$$GEO = \frac{\# POI_{GEO > 25 \text{ min}}}{\# POI} \times 100$$

Demografická štruktúra všeobecných lekárov (DEMO)

- vyjadrená priemerným indexom rizikovosti odchodu jednotlivých LEK_{VAS} v okrese
- vek LEK_{VAS} sa určuje podľa roku narodenia,

- index rizikovosti odchodu LEK_{VAS} podľa ich veku bol stanovený na základe analýzy ukončenia činnosti LEK_{VAS} v období rokov 2020 až 2022 a jeho hodnoty sú uvedené v prílohe č. 2

- vzorec: $DEMO = \frac{\sum INDEX_{LEK}}{\# LEK_{VAS}}$

Miera naplnenie potrebnej kapacity (KPC)

- podiel počtu lekárskeho vo VS (ďalej len „LM_{VS}“) voči počtu LM vo VMS (ďalej iba „LM_{VMS}“),
- vyjadruje % naplnenosti VMS vo vzťahu k potrebnej kapacite,
- ak je KPC ≥ 100 %, VS pokrýva celú potrebnú kapacitu v okrese,
- vzorec: $KPC = \frac{\# LM_{VS}}{\# LM_{VMS}} \times 100$

KLASIFIKÁCIA OKRESOV

Bodové ohodnotenie parametrov klasifikácie

Každý z parametrov má tri úrovne (rozsahy), pričom každej z nich je priradené bodové ohodnotenie v závislosti od významnosti daného parametra. Pre vyhodnocovanie stavu VMS v roku 2023 sú stanovené nasledujúce rozsahy a počty bodov:

Parameter klasifikácie	Rozsah	# bodov
Miestna dostupnosť (% POI _{GEO>25 min})	0 % - 0,99 %	0
	1,00 % - 4,99 %	1 - 99*
	5,00 % - 100 %	100
Demografická štruktúra LEK _{VAS} (INDEX _{LEK})	0,00 - 0,65	0
	0,66 - 0,97	1 - 299**
	0,98 - 1,00	300
Miera naplnenia potrebnej kapacity (% KPC)	95,0 % - ∞	0
	50,0 % - 94,9 %	1 - 599***
	0 % - 49,9 %	600

* podrobný rozpis počtu bodov pre jednotlivé % POI je uvedený v prílohe č. 1

** podrobný rozpis počtu bodov pre jednotlivé hodnoty INDEX_{LEK} je uvedený v prílohe č. 2

*** podrobný rozpis počtu bodov pre jednotlivé % KPC je uvedený v prílohe č. 3

Na základe hodnôt parametrov klasifikácie okresov vypočítaných v rámci vyhodnocovania stavu VMS a zverejnených vo výsledkoch vyhodnocovania stavu VMS sa každému okresu prideli za každý parameter príslušný počet bodov. Súčet týchto bodov potom predstavuje **výsledný súčet bodov** pre definovanie stupňa ohrozenia zabezpečenia poskytovania VAS v okrese:

$$\sum \text{bodov} = \# \text{bodov GEO} + \emptyset \text{ bodov DEMO} + \# \text{bodov KPC}$$

Platí, že čím väčší výsledný súčet bodov, tým je viac ohrozené zabezpečenie poskytovania VAS v okrese. Maximálny súčet bodov je 1 000, pričom jednotlivé stupne ohrozenia zodpovedajú nasledovným rozsahom bodov:

- **zabezpečený okres = 0 – 99 bodov,**
- **rizikový okres = 100 – 298 bodov,**
- **rizikovo nedostatkový okres = 299 – 599 bodov,**
- **kriticky nedostatkový okres = 600 – 1 000 bodov.**

Výsledky klasifikácie okresov

Výsledkom klasifikácie okresov je zoznam okresov s údajmi v nasledujúcom rozsahu (príloha č. 4):

- ✓ miestna dostupnosť,
- ✓ počet bodov za miestnu dostupnosť,
- ✓ demografická štruktúra LEK_{VAS},
- ✓ počet bodov za demografickú štruktúru LEK_{VAS},
- ✓ miera naplnenia potrebnej kapacity,
- ✓ počet bodov za mieru naplnenia potrebnej kapacity,
- ✓ výsledný súčet bodov,
- ✓ klasifikácia okresu → stupeň ohrozenia zabezpečenia poskytovania VAS v okrese.

Grafickým zobrazením klasifikácie okresov sú **mapy klasifikácie okresov** s označením:

- zelenou farbou - zabezpečené okresy
- oranžovou farbou - rizikové okresy,
- červenou farbou - rizikovo nedostatkové okresy,
- čiernou farbou - kriticky nedostatkové okresy.

PRÍLOHY

Príloha 1. Bodové hodnoty pre GEO

POI _{GEO>25 min}	# bodov
< 1,0%	0
1,0%	2
1,1%	5
1,2%	7
1,3%	10
1,4%	12
1,5%	15
1,6%	17
1,7%	20
1,8%	22
1,9%	24
2,0%	27
2,1%	29
2,2%	32

POI _{GEO>25 min}	# bodov
2,3%	34
2,4%	37
2,5%	39
2,6%	41
2,7%	44
2,8%	46
2,9%	49
3,0%	51
3,1%	54
3,2%	56
3,3%	59
3,4%	61
3,5%	63
3,6%	66

POI _{GEO>25 min}	# bodov
3,7%	68
3,8%	71
3,9%	73
4,0%	76
4,1%	78
4,2%	80
4,3%	83
4,4%	85
4,5%	88
4,6%	90
4,7%	93
4,8%	95
4,9%	98
≥ 5,0%	100

Príloha 2. Bodové hodnoty pre DEMO

VEK _{LEK}	INDEX _{LEK}	# bodov
≤ 62	0,00	0
63	0,67	201
64	0,70	209
65	0,72	216
66	0,75	224
67	0,77	231
68	0,80	238
69	0,82	246
70	0,85	254
71	0,87	261
72	0,90	269
73	0,92	277
74	0,95	284
75	0,97	292
≥ 76	1,00	300

Priloha 3. Bodové hodnoty pre KPC

KPC	# bodov
≥ 95%	0
94,9%	61
94,8%	62
94,7%	64
94,6%	65
94,5%	66
94,4%	67
94,3%	68
94,2%	70
94,1%	71
94,0%	72
93,9%	73
93,8%	74
93,7%	76
93,6%	77
93,5%	78
93,4%	79
93,3%	80
93,2%	82
93,1%	83
93,0%	84
92,9%	85
92,8%	86
92,7%	88
92,6%	89
92,5%	90
92,4%	91
92,3%	92
92,2%	94
92,1%	95
92,0%	96
91,9%	97
91,8%	98
91,7%	100
91,6%	101
91,5%	102
91,4%	103
91,3%	104
91,2%	106
79,4%	247

KPC	# bodov
91,1%	107
91,0%	108
90,9%	109
90,8%	110
90,7%	112
90,6%	113
90,5%	114
90,4%	115
90,3%	116
90,2%	118
90,1%	119
90,0%	120
89,9%	121
89,8%	122
89,7%	124
89,6%	125
89,5%	126
89,4%	127
89,3%	128
89,2%	130
89,1%	131
89,0%	132
88,9%	133
88,8%	134
88,7%	136
88,6%	137
88,5%	138
88,4%	139
88,3%	140
88,2%	142
88,1%	143
88,0%	144
87,9%	145
87,8%	146
87,7%	148
87,6%	149
87,5%	150
87,4%	151
87,3%	152
75,3%	296

KPC	# bodov
87,2%	154
87,1%	155
87,0%	156
86,9%	157
86,8%	158
86,7%	160
86,6%	161
86,5%	162
86,4%	163
86,3%	164
86,2%	166
86,1%	167
86,0%	168
85,9%	169
85,8%	170
85,7%	172
85,6%	173
85,5%	174
85,4%	175
85,3%	176
85,2%	178
85,1%	179
85,0%	180
84,9%	181
84,8%	182
84,7%	184
84,6%	185
84,5%	186
84,4%	187
84,3%	188
84,2%	190
84,1%	191
84,0%	192
83,9%	193
83,8%	194
83,7%	196
83,6%	197
83,5%	198
83,4%	199
71,2%	346

KPC	# bodov
83,3%	200
83,2%	202
83,1%	203
83,0%	204
82,9%	205
82,8%	206
82,7%	208
82,6%	209
82,5%	210
82,4%	211
82,3%	212
82,2%	214
82,1%	215
82,0%	216
81,9%	217
81,8%	218
81,7%	220
81,6%	221
81,5%	222
81,4%	223
81,3%	224
81,2%	226
81,1%	227
81,0%	228
80,9%	229
80,8%	230
80,7%	232
80,6%	233
80,5%	234
80,4%	235
80,3%	236
80,2%	238
80,1%	239
80,0%	240
79,9%	241
79,8%	242
79,7%	244
79,6%	245
79,5%	246
67,1%	395

KPC	# bodov
79,3%	248
79,2%	250
79,1%	251
79,0%	252
78,9%	253
78,8%	254
78,7%	256
78,6%	257
78,5%	258
78,4%	259
78,3%	260
78,2%	262
78,1%	263
78,0%	264
77,9%	265
77,8%	266
77,7%	268
77,6%	269
77,5%	270
77,4%	271
77,3%	272
77,2%	274
77,1%	275
77,0%	276
76,9%	277
76,8%	278
76,7%	280
76,6%	281
76,5%	282
76,4%	283
76,3%	284
76,2%	286
76,1%	287
76,0%	288
75,9%	289
75,8%	290
75,7%	292
75,6%	293
75,5%	294
75,4%	295
63,0%	444

KPC	# bodov
75,2%	298
75,1%	299
75,0%	300
74,9%	301
74,8%	302
74,7%	304
74,6%	305
74,5%	306
74,4%	307
74,3%	308
74,2%	310
74,1%	311
74,0%	312
73,9%	313
73,8%	314
73,7%	316
73,6%	317
73,5%	318
73,4%	319
73,3%	320
73,2%	322
73,1%	323
73,0%	324
72,9%	325
72,8%	326
72,7%	328
72,6%	329
72,5%	330
72,4%	331
72,3%	332
72,2%	334
72,1%	335
72,0%	336
71,9%	337
71,8%	338
71,7%	340
71,6%	341
71,5%	342
71,4%	343
71,3%	344
58,9%	493

KPC	# bodov
71,1%	347
71,0%	348
70,9%	349
70,8%	350
70,7%	352
70,6%	353
70,5%	354
70,4%	355
70,3%	356
70,2%	358
70,1%	359
70,0%	360
69,9%	361
69,8%	362
69,7%	364
69,6%	365
69,5%	366
69,4%	367
69,3%	368
69,2%	370
69,1%	371
69,0%	372
68,9%	373
68,8%	374
68,7%	376
68,6%	377
68,5%	378
68,4%	379
68,3%	380
68,2%	382
68,1%	383
68,0%	384
67,9%	385
67,8%	386
67,7%	388
67,6%	389
67,5%	390
67,4%	391
67,3%	392
67,2%	394
54,8%	542

KPC	# bodov
67,0%	396
66,9%	397
66,8%	398
66,7%	400
66,6%	401
66,5%	402
66,4%	403
66,3%	404
66,2%	406
66,1%	407
66,0%	408
65,9%	409
65,8%	410
65,7%	412
65,6%	413
65,5%	414
65,4%	415
65,3%	416
65,2%	418
65,1%	419
65,0%	420
64,9%	421
64,8%	422
64,7%	424
64,6%	425
64,5%	426
64,4%	427
64,3%	428
64,2%	430
64,1%	431
64,0%	432
63,9%	433
63,8%	434
63,7%	436
63,6%	437
63,5%	438
63,4%	439
63,3%	440
63,2%	442
63,1%	443
50,7%	592

KPC	# bodov
62,9%	445
62,8%	446
62,7%	448
62,6%	449
62,5%	450
62,4%	451
62,3%	452
62,2%	454
62,1%	455
62,0%	456
61,9%	457
61,8%	458
61,7%	460
61,6%	461
61,5%	462
61,4%	463
61,3%	464
61,2%	466
61,1%	467
61,0%	468
60,9%	469
60,8%	470
60,7%	472
60,6%	473
60,5%	474
60,4%	475
60,3%	476
60,2%	478
60,1%	479
60,0%	480
59,9%	481
59,8%	482
59,7%	484
59,6%	485
59,5%	486
59,4%	487
59,3%	488
59,2%	490
59,1%	491
59,0%	492

KPC	# bodov
58,8%	494
58,7%	496
58,6%	497
58,5%	498
58,4%	499
58,3%	500
58,2%	502
58,1%	503
58,0%	504
57,9%	505
57,8%	506
57,7%	508
57,6%	509
57,5%	510
57,4%	511
57,3%	512
57,2%	514
57,1%	515
57,0%	516
56,9%	517
56,8%	518
56,7%	520
56,6%	521
56,5%	522
56,4%	523
56,3%	524
56,2%	526
56,1%	527
56,0%	528
55,9%	529
55,8%	530
55,7%	532
55,6%	533
55,5%	534
55,4%	535
55,3%	536
55,2%	538
55,1%	539
55,0%	540
54,9%	541

KPC	# bodov
54,7%	544
54,6%	545
54,5%	546
54,4%	547
54,3%	548
54,2%	550
54,1%	551
54,0%	552
53,9%	553
53,8%	554
53,7%	556
53,6%	557
53,5%	558
53,4%	559
53,3%	560
53,2%	562
53,1%	563
53,0%	564
52,9%	565
52,8%	566
52,7%	568
52,6%	569
52,5%	570
52,4%	571
52,3%	572
52,2%	574
52,1%	575
52,0%	576
51,9%	577
51,8%	578
51,7%	580
51,6%	581
51,5%	582
51,4%	583
51,3%	584
51,2%	586
51,1%	587
51,0%	588
50,9%	589
50,8%	590

KPC	# bodov
50,6%	593
50,5%	594
50,4%	595
50,3%	596
50,2%	598
50,1%	599
< 50%	600

Príloha 4. Klasifikácia okresov

OKRES	Miestna dostupnosť		Demografická štruktúra LEK _{VAS}		Miera naplnenia potrebnej kapacity		Súčet bodov	Klasifikácia okresu
	hodnota	# bodov	hodnota	# bodov	hodnota	# bodov		
Bánovce nad Bebravou								
Banská Bystrica								
Banská Štiavnica								
Bardejov								
Bratislava								
Brezno								
Bytča								
Čadca								
Detva								
Dolný Kubín								
Dunajská Streda								
Galanta								
Gelnica								
Hlohovec								
Humenné								
Ilava								
Kežmarok								
Komárno								
Košice								
Krupina								
Kysucké Nové Mesto								
Levice								
Levoča								
Liptovský Mikuláš								
Lučenec								
Malacky								
Martin								

OKRES	Miestna dostupnosť		Demografická štruktúra LEK _{VAS}		Miera naplnenia potrebnej kapacity		Súčet bodov	Klasifikácia okresu
	hodnota	# bodov	hodnota	# bodov	hodnota	# bodov		
Medzilaborce								
Michalovce								
Myjava								
Námestovo								
Nitra								
Nové Mesto nad Váhom								
Nové Zámky								
Partizánske								
Pezinok								
Piešťany								
Poltár								
Poprad								
Považská Bystrica								
Prešov								
Prievidza								
Púchov								
Revúca								
Rimavská Sobota								
Rožňava								
Ružomberok								
Sabinov								
Senec								
Senica								
Skalica								
Snina								
Sobrance								
Spišská Nová Ves								

OKRES	Miestna dostupnosť		Demografická štruktúra LEK _{VAS}		Miera naplnenia potrebnej kapacity		Súčet bodov	Klasifikácia okresu
	hodnota	# bodov	hodnota	# bodov	hodnota	# bodov		
Stará Ľubovňa								
Stropkov								
Svidník								
Šaľa								
Topoľčany								
Trebišov								
Trenčín								
Trnava								
Turčianske Teplice								
Tvrdošín								
Veľký Krtíš								
Vranov nad Topľou								
Zlaté Moravce								
Zvolen								
Žarnovica								
Žiar nad Hronom								
Žilina								